

ใบงานที่ 1 หน่วยที่ 10

รหัสวิชา 20101-2001

ชื่อวิชา งานเครื่องยนต์แก๊สโซลีน

สอนครั้งที่ 10

หน่วยที่ 10 เรื่อง งานบริการระบบเชื้อเพลิงแบบอิเล็กทรอนิกส์

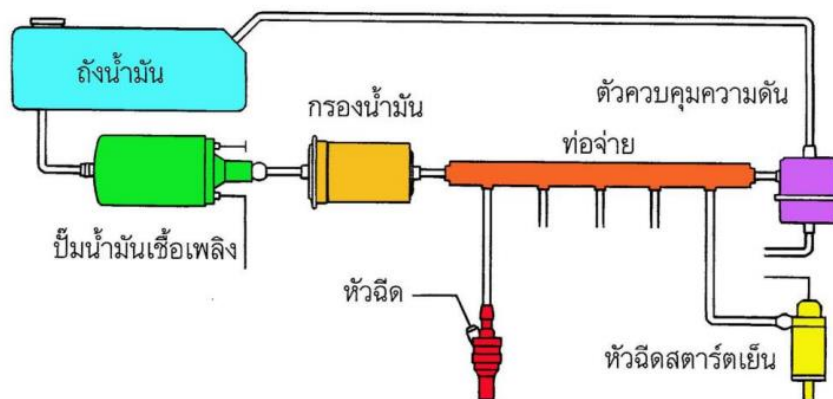
เวลา 7 ชั่วโมง

จุดประสงค์

1. บอกชื่ออุปกรณ์ของระบบเชื้อเพลิงได้
2. อธิบายวงจรการไหลของน้ำมันเชื้อเพลิงได้
3. อธิบายการทำงานของปั้มน้ำมันเชื้อเพลิงได้
4. บอกหน้าที่ของกรองน้ำมันเชื้อเพลิงได้
5. บอกหน้าที่ของท่อจ่ายน้ำมันได้
6. บอกหน้าที่ของตัวควบคุมความดันน้ำมันเชื้อเพลิงได้
7. อธิบายการทำงานของตัวควบคุมความดันน้ำมันเชื้อเพลิงได้
8. ตรวจสอบความดันน้ำมันเชื้อเพลิงได้
9. เพื่อให้มีทัศนียภาพที่ดีในการทำงานรับผิดชอบ ประณีตรอบคอบ ตรงต่อเวลา สะอาดปลอดภัยและรักษาสภาพแวดล้อม

สาระการเรียนรู้

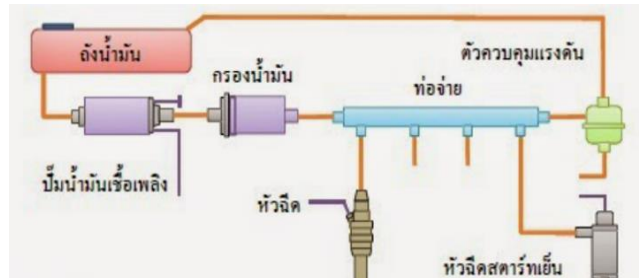
ระบบฉีดน้ำมันเชื้อเพลิงอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Fuel Injection System) หรือเรียกว่า ระบบ EFI เป็นระบบการจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้กับเครื่องยนต์ โดยใช้หัวฉีดที่มีการควบคุมการทำงานด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือคอมพิวเตอร์

ส่วนประกอบของระบบ EFI มีอยู่ 3 ส่วน

1. ระบบเชื้อเพลิง (Fuel system) การส่งจ่ายเชื้อเพลิงประกอบไปด้วย

1. ถังน้ำมันเชื้อเพลิง
2. ปั๊มส่งน้ำมันเชื้อเพลิง
3. กรองน้ำมันเชื้อเพลิง
4. หัวฉีดสตาร์ท
5. ตัวควบคุมแรงดันเชื้อเพลิง
6. หัวฉีด

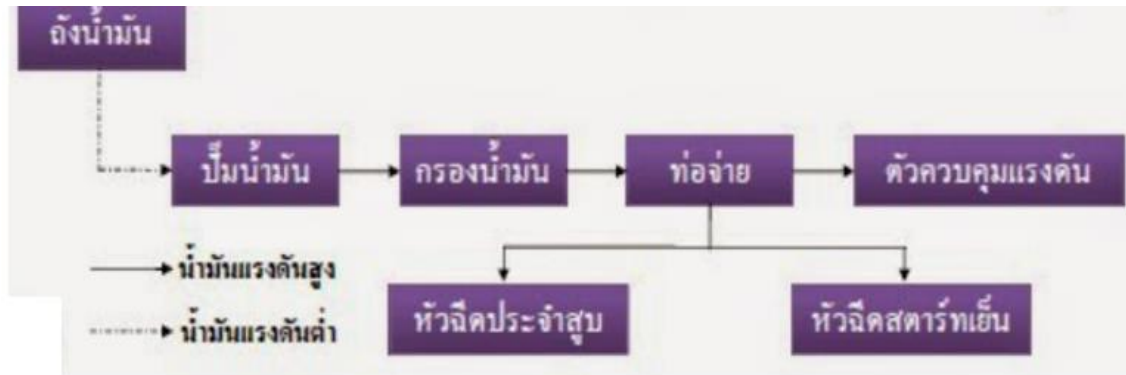
2. ระบบป้อนอากาศ (Air induction system) ระบบอากาศเข้าเครื่องยนต์

1. เซ็นเซอร์ควบคุมขณะสตาร์ทเครื่องยนต์
2. เซ็นเซอร์ควบคุมอุณหภูมิอากาศ
3. เซ็นเซอร์อุณหภูมิอากาศ
4. เซ็นเซอร์ตำแหน่งลิ้นเร่ง
5. เซ็นเซอร์ตรวจวัดออกซิเจน
6. เซ็นเซอร์วัดปริมาตรอากาศ/ตรวจจับการไหลของอากาศ

- 3. ระบบควบคุม ECU (Electronics Control Unit) การควบคุมด้วยระบบสมองกล หรือ กล่อง ECU (Electronic Control Unit) เป็นกล่องอุปกรณ์ที่ประมวลผลเช่นเดียวกับคอมพิวเตอร์ ทำหน้าที่รับข้อมูลต่างๆของตัวรถมาประมวลผลเพื่อการควบคุมการส่งจ่ายน้ำมันและการจุดระเบิดของเครื่องยนต์ให้ทำงานได้ตามมาตรฐานของเครื่องยนต์ กล่อง ECU ในรถยนต์เป็นแบบ Standard กล่อง ECU ที่ติดมากับรถยนต์ ซึ่งกล่อง ECU ชนิดนี้จะป้อนข้อมูลมาพร้อมแล้วจากโรงงาน กล่อง ECU ชนิดนี้บางรุ่นก็สามารถเปลี่ยน Rom หรือ Eprom ได้ บางรุ่นก็ไม่สามารถเปลี่ยนได้

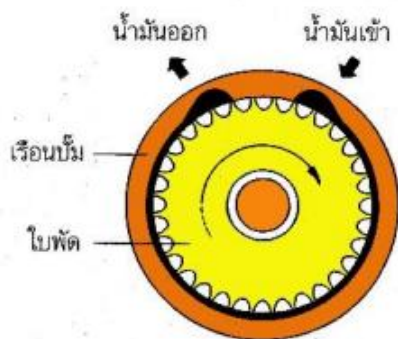
วงจรการไหลของน้ำมันเชื้อเพลิง

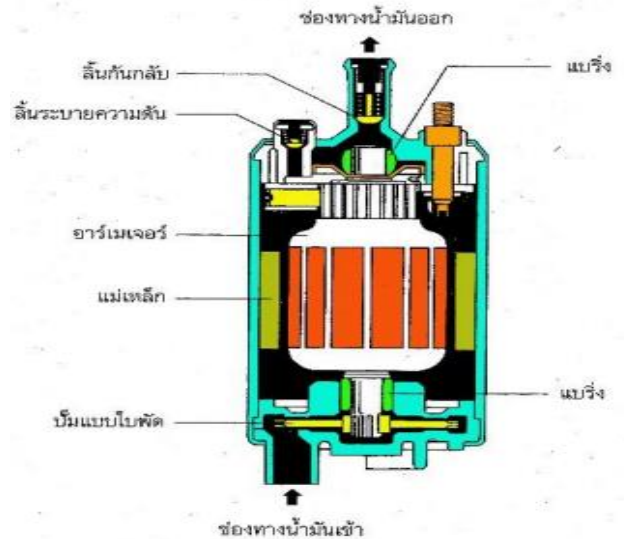
ปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิง

จะทำงานด้วยไฟฟ้ากระแสตรง แรงเคลื่อนไฟฟ้า 12 โวลต์ ซึ่งจะมีการ ออกแบบให้ ตัวปั๊มน้ำมันกับตัวมอเตอร์ไฟฟ้า อยู่เป็นชุดเดียวกัน เป็นอุปกรณ์ติดตั้งกับรถยนต์ที่ใช้ระบบ ฉีดเชื้อเพลิงอิเล็กทรอนิกส์ สามารถแบ่งชนิดของ ปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิงออกตามลักษณะของการติดตั้งได้ 2 แบบ

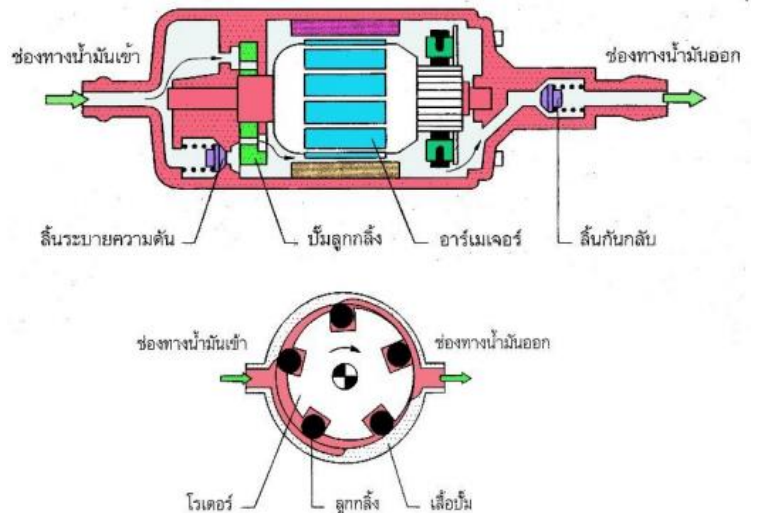
คือ 1. แบบในถัง (In Tank) โครงสร้างของตัวปั๊มจะเป็นลักษณะใบพัด ดังรูป

โครงสร้างของปั๊มแบบใบพัด

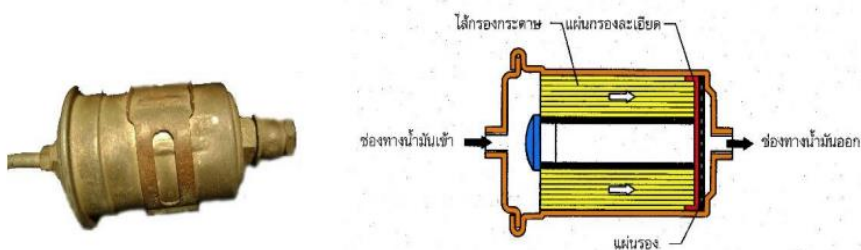

2. แบบนอกถัง (In Line) โครงสร้างของตัวปั๊มจะเป็นลักษณะลูกกลิ้งดังรูปขวามือ ซึ่งจะมี หลักการทำงานคล้ายกัน ปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิงจะทำงานก็ต่อเมื่อเครื่องยนต์ทำงานเท่านั้น ถ้าเปิดสวิตช์ จุดระเบิด ตำแหน่ง ON เครื่องยนต์ยังไม่ทำงาน ปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิงก็จะยังไม่ทำงาน ดังนั้น จึงเป็น คุณลักษณะพิเศษ ในด้านความปลอดภัย ของเครื่องยนต์ที่ใช้ระบบฉีดเชื้อเพลิงอิเล็กทรอนิกส์

กรองน้ำมันเชื้อเพลิง

ทำหน้าที่กรองเอาสิ่งสกปรกต่างๆ ที่ปะปนมากับน้ำมันเชื้อเพลิงออกไป ก่อนจะส่งน้ำมันที่สะอาดแล้วไปยัง หัวฉีดหลัก และหัวฉีดสตาร์ทเย็น การติดตั้งกรองน้ำมันเชื้อเพลิง จะอยู่ระหว่างทางออกของปั๊มน้ำมันเชื้อเพลิง กับทางเข้าของท่อจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งจะมีรูปร่างดัง รูปที่ 2.8

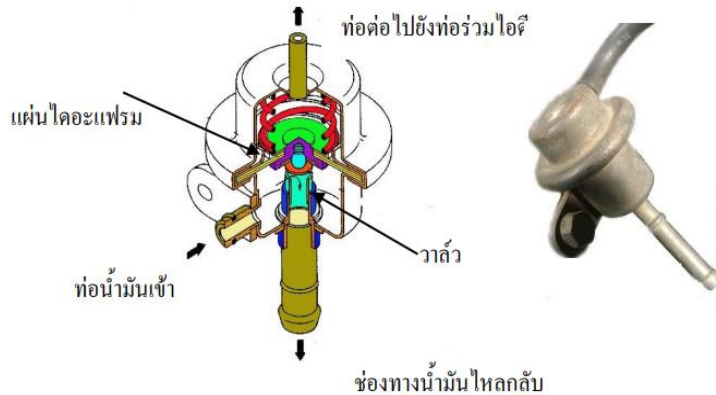
ท่อจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง

เป็นอุปกรณ์สำหรับส่งน้ำมันไปยังหัวฉีด จะมีลักษณะค่อนข้างโตและแข็งแรง เพื่อจะได้ทนแรงดันได้สูง และมีที่มากเพียงพอที่จะเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงไว้สำหรับหัวฉีดหลัก และหัวฉีดสตาร์ทเย็น จะมีรูปร่างดังภาพข้างล่าง

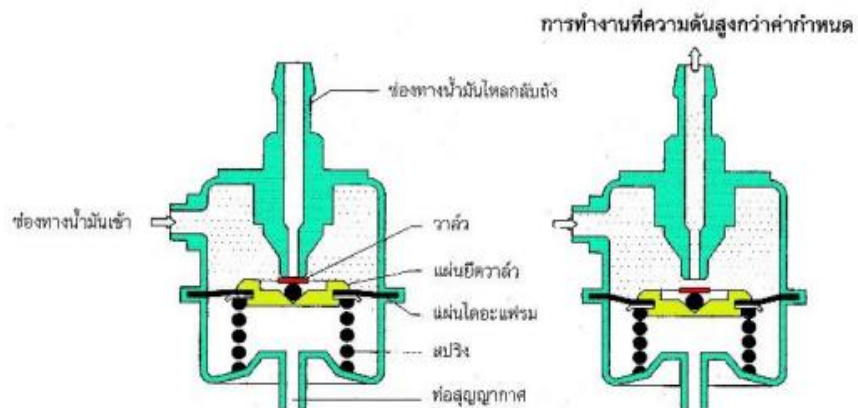

ตัวควบคุมแรงดันน้ำมันเชื้อเพลิง

เป็นอุปกรณ์ที่ใช้สำหรับควบคุมค่าความแตกต่างระหว่าง ความดันของ น้ำมันเชื้อเพลิงในระบบ กับ ความดันของอากาศในท่อร่วมไอดี ให้มีสภาวะคงที่ตลอดเวลา เพื่อให้ ปริมาณการการฉีดน้ำมันเชื้อเพลิงต่อ หนึ่งหน่วยเวลามีค่าเท่ากันเสมอ

การทำงานของตัวควบคุมแรงดันน้ำมันเชื้อเพลิง ตัวควบคุมแรงดันน้ำมันเชื้อเพลิง กับท่อจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่ง อุปกรณ์ทั้งสองตัวนี้จะถูกยึด ติดกัน น้ำมันเชื้อเพลิงจะไหลเข้าไปยังท่อจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ถ้าหากแรงดันของ น้ำมันเชื้อเพลิงสูงเกิน กว่าที่กำหนดไว้จะเอาชนะแรงดันของสปริง น้ำมันเชื้อเพลิงจะดันให้แผ่น ไดอะแฟรมยุบลง แผ่นวาล์ว ที่ติดกับแผ่นไดอะแฟรมจะเปิดออก ทำให้น้ำมันเชื้อเพลิง ไหลออกจากตัวควบคุม แรงดันน้ำมันเชื้อเพลิง กลับสู่ถังเก็บ ทำให้ค่าของแรงดันน้ำมันเชื้อเพลิง ถูกควบคุมไว้ที่ค่า ค่าหนึ่งตามแรงดัน ของสปริง ที่ บริษัทผู้ผลิตได้ออกแบบไว้ โดยทั่วไปจะควบคุมแรงดันน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ ที่ 2.55 กิโลกรัมต่อ ตาราง เซนติเมตร

คำสั่ง : ให้ตรวจสอบหัวฉีดหลัก

ขั้นตอนการปฏิบัติงาน การตรวจสอบความต้านทานของหัวฉีดหลัก และการตรวจสอบรีเลย์เปิดวงจร
ก่อนลงมือปฏิบัติงานต้องศึกษารายละเอียดจากคู่มือการซ่อมเครื่องยนต์ด้วย

1. ถอดปลั๊กหัวต่อสายไฟฟ้าที่หัวฉีดออก

2. นำมัลติมิเตอร์ มาวัดความต้านทานของขดลวดแม่เหล็กไฟฟ้าในหัวฉีดที่ปลั๊กหัวต่อกับหัวฉีด

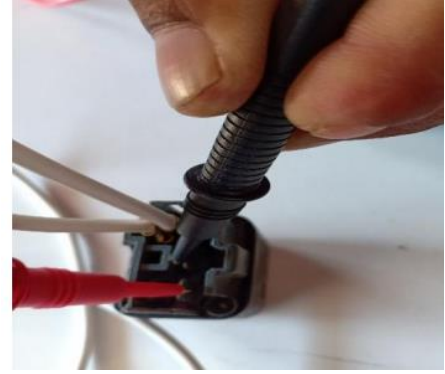

3. บันทึกผลค่าความต้านทานของขดลวดแม่เหล็กไฟฟ้าที่วัดค่าได้ในใบบันทึกผลการปฏิบัติงาน

4. การตรวจสอบรีเลย์เปิดวงจร ต่อสายจ่ายกระแสไฟฟ้าจากแบตเตอรี่
เข้าที่ ขั้ว STA และ E1 ตามรูป

5. ใช้มัลติมิเตอร์วัดการต่อเนื่องระหว่างขั้ว +B และ FP ตามรูป

6. ต่อสายจ่ายกระแสไฟฟ้าจากแบตเตอรี่เข้ากับขั้ว +B และ FC

7. ใช้มัลติมิเตอร์วัดการต่อเนื่องระหว่างขั้ว +B และ FP

8. บันทึกผลลงในใบบันทึกผลการปฏิบัติงาน

ใบบันทึกผลการปฏิบัติงาน

1. ตรวจสอบการต่อเนื่องระหว่างขั้ว STA และ E1 ด้วยมัลติมิเตอร์

( ) ต่อเนื่อง ( ) ไม่ต่อเนื่อง

สรุปผล แสดงว่าขดลวด L2 ภายในรีเลย์ ( ) ปกติ ( ) ขาดชำรุด

2. ตรวจสอบการต่อเนื่องระหว่างขั้ว +B และ FC ด้วยมัลติมิเตอร์

( ) ต่อเนื่อง ( ) ไม่ต่อเนื่อง

สรุปผล แสดงว่าขดลวด L1 ภายในรีเลย์ ( ) ปกติ ( ) ขาดชำรุด

3. ตรวจสอบว่ามีการต่อเนื่องระหว่างขั้ว +B และ FP

( ) ต่อเนื่อง ( ) ไม่ต่อเนื่อง

สรุปผล แสดงว่าหน้าสัมผัส ขั้วสะพานไฟภายในรีเลย์ ( ) ปกติ ( ) ชำรุด

4. ต่อสายจ่ายแรงเคลื่อนไฟฟ้าจากแบตเตอรี่เข้าระหว่างขั้ว STA และ E1 แล้วตรวจสอบว่ามีการต่อเนื่องวงจรระหว่างขั้ว +B และ FP ด้วยมัลติมิเตอร์

( ) ต่อเนื่อง ( ) ไม่ต่อเนื่อง

สรุปผล แสดงว่าหน้าสัมผัส ขั้วสะพานไฟภายในรีเลย์ ( ) ปกติ ( ) ชำรุด

5. ต่อสายจ่ายแรงเคลื่อนไฟฟ้าจากแบตเตอรี่เข้าระหว่างขั้ว +B และ FC ตรวจสอบว่ามีการต่อเนื่องวงจรระหว่างขั้ว +B และ FP

( ) ต่อเนื่อง ( ) ไม่ต่อเนื่อง

สรุปผล แสดงว่าหน้าสัมผัส ขั้วสะพานไฟภายในรีเลย์ ( ) ปกติ ( ) ชำรุด

6. จากการตรวจสอบการต่อเนื่องและการท างานแสดงว่ารีเลย์เปิดวงจร ( ) ดี ( ) เสีย

สรุปผล.....